

A hagyományos mintakészítés anyagtana

TANULMÁNYI, ANTAGONISTA ÉS SZEKCIÓS MINTÁK

Dr. König János
egyetemi tanársegéd

Fogászati anyagtan és odontotechnológia II.

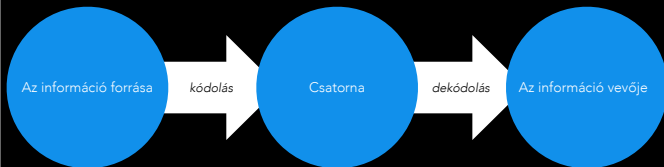

MI AZ A MINTA?

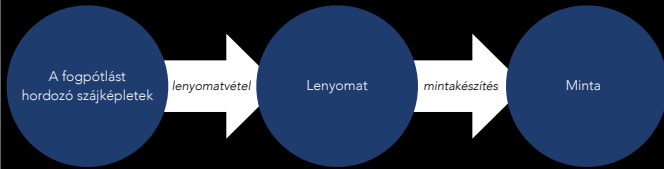
- **LENYOMAT** a szájképletek negatív mása.
- **MINTA** a szájképletek pozitív mása, mely a lenyomat alapján készül.

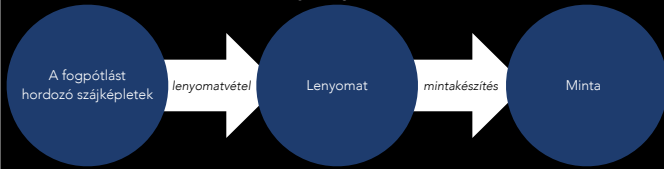
MIÉRT KÉSZÍTÜNK MINTÁT?

MIÉRT KÉSZÍTÜNK MINTÁT?

MIÉRT KÉSZÍTÜNK MINTÁT?

MIÉRT KÉSZÍTÜNK MINTÁT?

A MINTAKÉSZÍTÉS FOLYAMATA

- általában laboratóriumi munkafázis

- lépései:

1. előkészítés
2. kiöntés
3. talpkészítés
4. formálás
5. beartikulálás

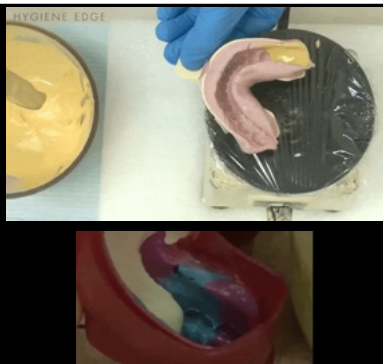
ELŐKÉSZÍTÉS

- fertőtlenítés
- anyagnak megfelelő felületi előkezelés
- mandzsettázás vagy egyéb viasz- vagy szilikongyurmából készült kiegészítések a lenyomati információ megóvása érdekében

KIÖNTÉS

- vákuumban, géppel kevert mintaanyagot
- vibrációs asztalkán
- légzárványok, buborékok elkerülése érdekében
- egy irányban, a „legmagasabb” felülettől kiindulva

TALPKÉSZÍTÉS

- általában alabástromgipszből
- műanyag talp
- artikulátorba való illeszthetőség mágnes segítségével

FORMÁZÁS

- kerekített vagy szögletes mintatalp kialakítása

BEARTIKULÁLÁS

- talpat alkotó gipszbe mágnes helyezhető, izolálás
- **arcív** és valamilyen **harapásregisztrátum** (viaszharapás, pozíciós harapás, harapási sablon) segítségével
- középtéken vagy **egyéni értéken**

MIÉRT KÉSZÍTÜNK MINTÁT? — A MINTÁK TÍPUSAI

Az elnevezés a **lenyomat által szolgáltatott információtól** és nem a lenyomat vagy a minta anyagának típusától függ!

MIÉRT KÉSZÍTÜNK MINTÁT? — A MINTÁK TÍPUSAI

LENYOMAT → MINTA

- Tanulmányi lenyomat → Tanulmányi minta
Antagonista lenyomat → Antagonista minta
- **Teljes lemezes fogpótlásoknál:**
Anatómiai lenyomat → Anatómiai minta
Funkciós lenyomat → Funkciós minta
(Antagonista lenyomat → Antagonista minta)
- **Rögzített fogpótlások eseteiben:**
Precíziós-szituációs lenyomat → Szekciós minta
Antagonista lenyomat → Antagonista minta
- **Részleges lemezes fogpótlás:**
Situációs lenyomat → Mesterminta →
Dublirózás → Munkaminta
Antagonista lenyomat → Antagonista minta

MIÉRT KÉSZÍTÜNK MINTÁT? — A MINTÁK TÍPUSAI

LENYOMAT → MINTA

- Tanulmányi lenyomat → Tanulmányi minta
- Antagonista lenyomat → Antagonista minta
- Anatómiai lenyomat → Anatómiai minta
- Funkciós lenyomat → Funkciós minta
- Precíziós-szituációs lenyomat → Szekciós minta
- Szituációs lenyomat → Mesterminta → Munkaminta

TANULMÁNYI MINTA

- A kezelés előtti állapot rögzítése, dokumentálása
- A kezelési terv megalkotásához segítség
- Készítjük egy fázisban, a lenyomat kiöntésével majd alátalpalásával történik
- II./III. típusú gipsz

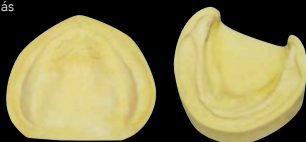

ANTAGONISTA MINTA

- A készítendő fogpótlással szembeni állcsonton elhelyezkedő fogakról, fogpótlásokról hordoz információkat
- Legtöbbször alginát lenyomatanyag elegendően pontos az elkészítéséhez
- Elkészítésük egy fázisban történik a lenyomat kiöntésével majd alátalpalásával.
- II./III. típusú gipsz

ANATÓMIAI MINTA

- **Fogatlan állcsont**ról vett „szituációs” lenyomat alapján készült minta, mely a szájképleteket **statikus** állapotukban mutatja
- **Gyári lenyomatkanál** használata
- **Túldimenzionált** minta: a készítendő fogpótlás kiterjedésénél nagyobb területet mintáz le
- II./III. típusú gipsz
- Az anatómiára mintára berajzolva az egyéni kanál határait ...

FUNKCIÓS MINTA

- ... egyéni kanál készíthető.
- Az egyéni kanalat funkciós kanállá alakítjuk
- **Funkciós kanállal** vett funkciós lenyomat alapján készülő minta, amelyet teljes (vagy részleges) foghiányok kezelése esetén készítünk
- A lenyomat készítése közben a páciens funkciós mozgásokat végez (**dinamikus** lenyomattétel)
- Jellemzője a **funkciós árok**
- III./IV. típusú gipsz

FUNKCIÓS MINTA

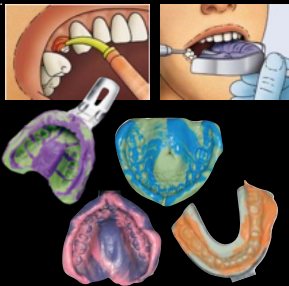
PRECÍZIÓS-SZITUÁCIÓS LENYOMAT → SZEKCIÓS MINTA

- Rögzített fogpótlások elkészítésének lépése:

- *precíziós*, hiszen **preparált** fogfelszínekről készül, valamint

- *szituációs*, mert a természetes fogak és a preparált csontok egymáshoz való helyzetét és fogatlan gerinchez való viszonyát rögzíti

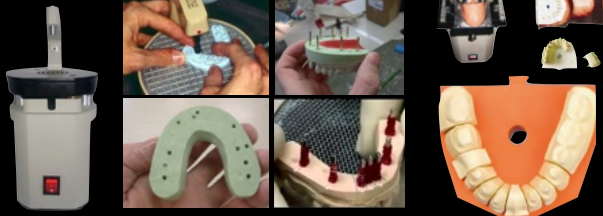
- A lenyomat alapján *szekciós minta* készül
- IV. osztályú gipsz

PRECÍZIÓS-SZITUÁCIÓS LENYOMAT → SZEKCIÓS MINTA

- A szekcionálás lényege, hogy a minta elemei részenként eltávolíthatóak a talpból, majd ugyanoda visszaülleszthetők.

- Pindex-módszer

SZITUÁCIÓS LENYOMAT → MESTERMINTA → MUNKAMINTA

- Részleges lemezes fogpótlások készítésekor szituációs lenyomatot veszünk, amely alapján **mesterminta** készül.
- A féMLEmez mintázatát az öntéshez nem lehet leemelni a mintáról a deformálódás veszélye nélkül.
- A munkamintát a mesterminta **dublirózásával** nyerjük. A dublírmasza anyaga szilikon vagy termoplasztikus dublírgegél.
- A munkaminta beágyazóanyagból készül, így a féMLEmez viaszmintázatát a mintával együtt beágyazható (**mintára öntött féMLEmez**)

SZITUÁCIÓS LENYOMAT → MESTERMINTA → MUNKAMINTA

SZITUÁCIÓS LENYOMAT → MESTERMINTA → MUNKAMINTA

LENYOMAT MINTA

A minta csak ugyanannyira lehet pontos, mint amilyen pontos a lenyomatunk volt!

A LENYOMATON
OLVASHATÓ
INFORMÁCIÓ \geq A MINTÁN
SZEREPLŐ
INFORMÁCIÓ
